

[Aksel Møller.]

fortæller mig for så vidt ikke noget, som jeg ikke ved. Jeg ved da udmærket vel, at det konservative folkeparti i mange henseender har måttet have større tvivl end måske noget andet parti om betimeligheden af at gennemføre en folkepensionslovgivning under de nuværende økonomiske forhold.

Det ærede medlem hr. Bundvad ved, hvordan vort arbejde i folkeforsikringskommissionen og senere i folkepensionsudvalget har været, et arbejde, der havde til mål at finde positive udveje for en løsning af problemerne. Det vil det ærede medlem hr. Bundvad sikkert også bekræfte, når han igen tager ordet fra denne talerstol. Det ærede medlem ved også, at det, som for vort vedkommende var underkastet den største tvivl, var, om de økonomiske forudsætninger var til stede for gennemførelsen af denne lovgivning nu, og at vi gerne ville have ventet noget længere, til henimod den termin, hvor et flertal her i huset havde forlangt at loven skulle træde ud i livet, med at tage stilling. Naturligvis var vi i tvivl. Jeg håber da også, det ofte hænder andre partier, når de står over for et stort problem af økonomisk og politisk natur for dette land, at tvivlen kan være til stede om, hvorvidt den ene eller den anden løsning, det ene eller det andet tidspunkt bør vælges. Jeg skammer mig ikke over den tvivl. Jeg ville have skammet mig, hvis den ikke havde været til stede. Det konservative folkeparti valgte, da et flertal ville have sagen gennemført nu, at prøve på i hvert fald at få indføjet sådanne rettelser i den samlede lovgivning, at den i højere grad tiltalte konservativ opfattelse af, hvad det var forsvarligt at gå med til. Sådan vil lovgivningsarbejdet i fremtiden ofte forme sig for alle partier i det høje ting, også for det konservative folkeparti.

Men uanset at diskussionen om velfærdsstaten er blevet så levende og næsten i visse henseender med et skær af bitterhed og oprør over sig, så hilser jeg den ud fra en række andre synspunkter velkommen. Dens oprindelse i vore økonomiske vanskeligheder er jeg ikke i tvivl om, men det er jo første gang i mange år, at man virkelig har set en voksende interesse for en undersøgelse af grundsætningerne bag folketingets og de

danske politiske partiers virksomhed. Det skal vi da være glade for. Den vil forhåbentlig virke afklarende og ansporende. Den har måske udsigt til at komme til at præge en generation af politikere, og det skal vise sig, om den ikke er det længe efterlyste middel til at holde demokratiet ungt, men det kan hverken på en dag eller et år bevæge sig fra det samfundsfilosofiske plan til et herredømme over hverdagens politiske arbejde.

Vi har imidlertid alle en pligt til at yde et bidrag til denne debat, til at hjælpe synspunkterne frem til en afklaring.

Historisk set er der meget om, at det nye i et samfund skabes under pres af fælles vanskeligheder, og denne tids interesse for forholdet mellem stat og borger er et typisk tegn på, hvad der sker, når krybben er tom. Den højtærede statsminister og hans regering bærer ansvaret for den tomme krybbe. Den højtærede statsministers regering kan ikke fylde den igen. Et regeringsskifte er det eneste, der er at håbe på. Men så meget har jeg forstået af udtalelser faldet fra anden politisk side, at man tillægger det en stor — jeg synes personlig alt for stor — betydning, at den første valgperiode efter den nye grundlovs gennemførelse ikke skal afbrydes af valg. Fastholder man det, må vi altså slide den høje regering i endnu en stor del af et folketingsår, og når det er tilfældet, må dette bruges så godt som muligt. Derfor har jeg i denne tale på mit partis vegne prøvet på at pege på nogle brudstykker af en økonomisk politik, som kunne tilvejebringes allerede under den nuværende regering. Hovedarbejdet må så gøres af dens efterfølger.

Vi havde ventet — og det er et af de problemer, som i resten af denne regerings funktionsperiode kommer til forhandling, kan jeg forstå — at skoleforslagene skulle have ligget valget over. Vælgerne burde nemlig have lov til at udtale sig om dem; forslagene var jo ikke fremme ved sidste valg. Men der er altså tegn i sol og måne, som tyder på, at vælgerne måske ikke vil blive spurgt. Så må altså også vi i forslagsform give udtryk for vort syn på skolen. Man kan ikke vente, at et konservativt skoleforslag tilsigter nogen revolution. Det gør vort heller ikke. Over den eksamensfri mellemskole har hidtil stået ordene: her